

TELEGRAFULU ROMANU.

Telegrafulu Romanu ese Duminec'a si Joi'a, la fie-care doue septemani cu adausulu Poisioarei. — Prenumeratiunea se face in Sibiu la espeditur'a foiei, pre afara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate cãtra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sibiu este pre anu 7 fl. v. a., iar pre o jumetate de anu 3 fl. 50 cr.

Nr. 75.

ANULU XXV.

Sibiu 22 Septembre (4 Oct.) 1877.

Pentru celelalte pãrți ale Transilvaniei si pentru provinciile din Monãrchia pre unu anu 8 fl., iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a., Pentru strainetate pre anu 12 fl., pre o jumetate de anu 6 fl. v. a.
Inseratele se platescu pentru antãia ora cu 7 cr. sirulu, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Deputati alesi la congressu.

In cercurile de sub jurisdictiunea din dioces'a Aradului:

Din cleru:

Aradu-Radn'a, Vasiliu *Belesiu*, ases. refer. cons.; Giu'l'a-Chisineu, Petru *Chirilescu*, protopresb.; Vilagosiu-Ienopolea, Georgiu *Vasileviciu*, prot.; Buteni-Halmagiu, Ioanu *Groz'a*, prot.; Birchisiu-Chisetu, Georgiu *Craciunescu*, protopresb.; Lipov'a-Ving'a, Ioanu *Tieranu*, prot.; Temisior'a-B. Comlosiu, Meletiu *Dreghiciu*, prot.

Din mireni:

Aradu, Ioanu P. *Desseanu*, adv. fiscalu cons.; Radn'a, Ioanu *Belesiu*, adv.; Giu'l'a, Davidu *Nicora*, pretore ases. cons.; Chisineu, Alessiu *Popoviciu*, adv. ases. cons.; Vilagosiu, Ioanu *Moldovanu*, ases. ref. cons.; Ienopolea, Iosifu *Popoviciu*, adv. ases. cons.; Buteni, Sigismundu *Popoviciu*, pres. la trib. reg.; Halmagiu, Sigismundu *Borlea*, deputatu diet.; Birchisiu, Dr. Eugeniu *Mocioni*, proprietariu mare; Chisetu, Pavelu *Rotariu*, adv.; Lipov'a, Georgiu *Fogarasi*, adv. ases. cons.; Ving'a, Vicentiu *Babesiu*, ases. cons.; Temisior'a, Dr. Paulu *Vasiciu*, ases. cons.; B.-Comlosiu, Vicentiu *Babesiu*, ases. cons.

Resbelulu.

Sibiu in 21 Septembrie.
3 Octobree.

Ploile dese si drumurile rele jig-nescu operatiunile armatelor pe câmpulu de resbelu alu Bulgariei. Dela 17/29 Septembrie pâna astadi s'a publicatu unu singuru telegramu oficialu din Gorni-Studen cu datulu 28 Septembrie, din care aflãmu, ca tempulu este in tôte pãrtile Bulgariei nefavorabilu; in Balcanu a ninsu. In 15/27 Septembrie turcii au atacatu avangard'a corpului rusescu la *Elen'a* si au fost inapoiati cu mari perderi. Mehemed Ali retragendu-se mereu a ocupatu positiunile ce le avuse acum doue luni. *Plevn'a* este supusa unei asediãri regulate. In redut'a dela Griviti'a, luata de bravii soldati romãni, s'au asediatu tunuri si se continua tôte lucrãrile de lipsa. Mai alesu romãni, cari suntu provediuti cu tôte uneltele de sapatu, inãntãza mereu prin sapãri si numai o distantia de 90 urme i mai desparte de redut'a a dou'a. Comunicatiunea intre Orhani'a, depoulu proviantului turcescu, si Plevn'a este cu totul ininterrupta prin inundatiile vãiloru dela Sofi'a.

Si in *Asi'a* inãntãza armat'a rusa. Unu telegramu oficialu din Petersburg cu datulu 2 Oct. ne spune ca Ismail-pasi'a aru fi atacatu in 27 Sept. cu 12 bataliõne intrãga lini'a a aripei drepte a generalului Tergukassoff. Dupa lupte indelungate turcii fura respinsi si persecutati. Perderile turciloru suntu fõrte mari. Perderile rusiloru suntu 10 oficeri si 164 soldati morti si raniti.

Muntenegrenii au luat fortulu Bilek si satele din pregiuru asiã incãtu astadi se afla mai multu cã jumetate din Erzegovin'a in mânilu lor.

Despre activitatea armatei romãne dela 5 Septembrie incõce publica „Monitoriulu oficialu“ urmatõrele:

Diu'a de 5 Septembrie, cã si acea din ajunu, s'a petrecutu in õre-care linisce re-

lativa si fãra a aduce vre-unu faptu importantu in positiunile ocupate de trupe inãntea inamicului. M. S. Domnitoriulu a datu ordinu cã armat'a de vestu pe tóta lini'a sa se intarãca cu activitate si energie pe locurile cãscigate.

Trupele dar' au esecutatu ordinile primite; din partea inamicului asemenea n'a urmatu nici o incercare de atacu. Artileri'a singura a fostu in actiune in aceste doue dile, batãndu lucrãrile inamicului; tunurile sele respundeau slabu la ale nõstre, si tiraliorii din ambele linii schimbau din cãndu in cãndu din retransiamente focuri de puci intre densii.

Cavaleri'a nõstra, care dela inceputulu operatiuniloru inãntea Plevnei are misiune de a supraveghiã si de a acoperi flancurile nõstre, de a impinge necontentitu recunõsceri pe bas'a de operatiune a inamicului si de a impedeã comunicatiunile si aprovizionãrile sele, cavaleri'a a avutu in aceste dile mai multe angajamente cu inamiculu.

Conformu raporturiloru primite la marele cartieru generalu domnescu, vedetele divisiunei romãne de cavalerie au fostu atacate, in diu'a de 4 Septembrie, de o forte patrula de cerchezi calari. Un'a din gardele mari romãne au alergatu in ajutoriulu vedetelor nõstru, si, dupa o scurta dar' viua lupta, inamiculu a fostu pusu pe gõna.

In diu'a de 5 Septembrie, unu escadronu de rosiori si unu detasiamentu de 30 calarasi stationati la Masaliti'a pentru supraveghiarea drumului Plevn'a-Rahov'a trecendu prin satulu Cneaj'a, s'au isbitu de o trupa de cavalerie turcesca compusa de 150 cerchezi calari, comandati de caimacamulu din Rahov'a in persõna. Dupa o lupta care a duratu aprõpe o õra, si dupa mai multe sjarje ale cavaleriei nõstre, turcii au fostu pusi pe fuga lasãndu in mânele a loru nostri unu stindardu, mai multe arme si cai, 3 morti si 2 raniti. Perderile nõstre, fõrte neinsemnate, se marginescu la 1 soldatu mortu si 1 calu ucisu.

Stindardulu cuceritu de cavaleri'a nõstra s'a inaintatu M. S. Domnitoriului, care a ordonat a se aduce de unu oficeru M. S. Dõmnei, la Bucuresci, spre a se asiediã in arsenalu, alaturi cu drapelulu luat dela inamicu in diu'a de 30 Augustu.

In apropierea redutei luate cu asaltu in diu'a de 30 Augustu, si ocupata de atunci de trupele nõstre, se afla o mare reduta turcesca care prin foculu ei causãza mari perderi trupelor romãne. Intre redut'a turcesca diau o multime de cadavre, atãtu ruse si romãne, cãtu si turcesci, a luptatoriloru ca-diuti in diu'a de 30 Augustu, si pe cari turcii n'au lasatu a le ridicã, cu tôte incercãrile nõstre tragendu asupr'a bancardieriloru si a personalului ambulantielor cari s'au presintatu in mai multe renduri cu drapelulu albu, si descarcãndu focuri chiaru asupr'a parlamentarului nostru trimesu spre a cere unu armistitiu de cãte-va õre pentru ingroparea mortiloru. Aceste cadavre de descompositiune de atãtea dile respãndescu unu mirosu nesuferitu, infectãndu aerulu si putendu produce epidemii nu numai in rendurile armatei nõstre, dar' chiaru si in cea inamica.

M. S. Domnitoriulu ordonã cã in diu'a de 6 Septembrie trupele romãne sa faca o recunõscere ofensiva asupr'a acelei redute turcesci, care din diu'a luãrei redutei de alaturi de cãtra noi, observase tacerea, fiindu dominata de tunurile nõstre, spre a se vedea astfelu cu ce fortie este inca ocupata, si, in casulu cãndu aceste fortie n'aru fi prea numeroase, a se luã cu asaltu. Paralelele nõ-

stre inaintasera pâna la 300 metri de redut'a inamica.

La 1 si jum. õre dupa amedi unu batalionu din regimentulu 1 de infanterie de linie inãntã in tiraliori spre reduta, avendu unu batalionu din regimentulu 15 si unu batalionu din regimentulu 9 de dorobanti in colõna de atacu, iera unu batalionu din regimentulu 7 de infanterie in reserva. Tiraliorii turci ãeschisera foculu asupr'a tiralioriloru nõstri si, la inaintarea colõnei de atacu, inamiculu demascã artileri'a sea, care incepã a trage cu srãpneleri, sustienuta de foculu viu alu infanteriei adopostita in reduta si in sianturile ei. De doue ori cele doue bataliõne din colõna de atacu se repedira in asaltu, sperãndu prin aventulu loru a avea avãntagiulu asupr'a numerulu inamicului; ele ajunsera pâna la siantulu redutei, gat'a a aruncã scarile si gabioanele spre a escaladã parapetulu: o lupta corpu la corpu se incinse si durã cãte-va minute. Majorulu Nicolae Ioanu, din regimentulu 15 de dorobanti, fu ucisu; majorulu Handoc'a, din regimentulu 9 de dorobanti, ranitu, amendoi in capulu bataliõneloru loru. Locotenentulu Calinescu Dimitrie, atasiatu la cartierulu generalu, si care mersese cu colõna de atacu, fu lovit mortu de unu glontiu in frunte. Capitanulu Bogdanu Nicolae, atasiatu la cartierulu generalu, fu gravu ranitu. Lupt'a durã de mai bine de doue õre, si, cu tôte eroicele ei sfortiãri, colõna nõstra, imputienata prin mortii si raniti ce lasã in cale, erã prea mica spre a putã invinge resistenti'a inversiunata a inamicului multu mai numerosu, si a putã strabate in reduta. M. S. Domnitoriulu, nevoindu a se causã prea mari perderi trimitiendu noi trupe la atacu, dede ordinu a se suspende alu treilea atacu ce erã sa se incãpa impreuna cu batalionulu de reserva, si astfelu, pe la õrele 5 sãr'a, lupt'a inceatã cu totul, trupele nõstre reintrãndu in retransiamentele loru.

Si in acãsta impregiurare, ostasii nõstri au datu dovedi incontestabile de vigõre si vitejie, combatãndu in timpu de mai multu de trei õre in câmpu deschisu pentru densii, atacãndu unu inamicu cu multu superioru in numeru, adopostitu de formidabile intariri. Purtarea oficeriloru de tôte gradele, in totu-dẽun'a in capulu braviloru loru soldati, a fostu mai pre susu de ori-ce lauda.

Perderile nõstre in acãsta di se insumãza la 5 oficeri si 123 soldati morti, si 15 oficeri si 274 soldati raniti.

Se publica mai josu list'a nominala a oficeriloru morti si raniti. I. S. Domnitoriulu a datu ordinu cartierului generalu alu armatei romãne a face unu tablou generalu de tôte gradele inferiõre morti si raniti dela inceputulu luptelor in fati'a Plevnei, indicãndu si spitalele in cari s'au evacuat raniti spre a se publicã prin tôte comunele tierei.

In sãr'a de 6 Septembrie, I. S. Domnitoriulu merse, de pre câmpulu de lupta, la ambulantiile romãne, spre a visitã raniti si a se incredintiã prin sine insusi de ingrigirile ce li se dau. Domnitoriulu se duse si la cortulu in care se transportase bravulu capitanu Bogdanu, care precum s'a aretat, fusese gravu ranitu, si, facendu-i cele mai frumõse laude, cercetã despre starea ranei sele. Lovitur'a, din nefericire, erã mortala si nu se conservã decãtu putenia sperantia a-i scapã vieti'a. M. S. Domnitoriulu trimise, inca in acea sãra, capitanului Bogdanu crucea de cavaleru alu ordinului „Steu'a Romaniei“, pe care acestu bravu si distinsu oficeru avã consolatiunea a o purtã pe pieptu inãntea de a-si dã eroiculu lui sufletu.

Inaltimea Sea se intõrse sãr'a la Marele Seu cartieru generalu.

Mercuri, 7 Septembrie, I. S. Domnitoriulu distribui mai multe decoratiuni si medalii de virtute militara, atãtu in armat'a romãna cãtu si in armat'a rusa, la oficerii si soldatii ce se distinsesera mai multu in luptele precedente. Nici unu faptu importantu nu se petrecã in aceea di in liniile nõstre, inamiculu pastrã cea mai completa linisce. Singuru foculu bateriiloru ruse-romãne erã in lucrare, la care inamica respunse slabu.

Diu'a de 8 Septembrie se petrecã asemenea in linisce; plõia, care urmã tóta diu'a aceea, impedeã ori-ce actiune, atãtu in liniile nõstre cãtu si in cele inamice. Cu tôte acestea, trupele nõstre totu 'si continuara lucrãrile loru de retransiamente si de intariri, conformu ordiniloru ce primise.

Pe la 10 õre sãr'a, brancardierii nõstri facura o incercare spre a rãdicã mortii dintre retransamentulu nostru si redut'a inamica, inãntea carei urmasse lupt'a dela 6 Septembrie; inãntea ce inamiculu i zarã, elu incepã unu focu viu asupr'a loru si i silã a se retrage.

Vineri, 9 Septembrie, I. S. Domnitoriulu merse de visitã positiunile trupelor, cantonamentele si bivouacurile loru spre aripiã drãpta. Nimicu nou nu se ivi in acea di pe tóta lini'a si la õrele 8 sãr'a, Mari'a Sea se intõrse la Marele Seu cartieru generalu.

Aflãmu ca joi'a trecuta, rosiorii impreuna cu o parte de cavalerie rusa au facutu recunõsceri in giurulu Plevnei; cu acãsta ocaziune s'a luat dela turci unu convoiu de provisiuni, si anume 82 care cu provisiuni, 50 cu orzu si 32 cu porumbu.

M. S. Domnitoriulu a visitatu redut'a Griviti'a, insocitu de colonelulu Gailard, M. S. Domnitoriulu s'a intorsu fõrte satisfacutu din acãsta visita. Oficerii si soldatii nõstri suntu de unu spiritu admirabilu. Tempulu e frumõsu si canonad'a si impuscaturile continua.

Aflãmu dintr'o sursa buna, ca ieri a fostu o lupta inversiunata pe lini'a Lomului, intre armatele lui Tiarviciu si ale lui Mehemed Ali. Lupt'a s'au terminatu in avãntagiulu rusiloru. Turcii s'au retrasu in desordine cu perderi mari.

Eveneminte politice.

Nu esista fõia, carea sa nu se ocupe cu afacerea confiscãrei de arme si munitiuni la Brasiovu si in alte pãrți din apropierea secuimeii. Tôte constatãza ca scopulu acestoru arme a fostu o invasiune in Romani'a, indreptata contr'a comunicatiunei rusesci cu armatele sele din Bulgari'a. Numai „Kelet“ si „Magyar Polgãr“ din Clusiu au gãcitu ca armele si munitiunea din cestiune suntu destinate pentru Romani'a.

Cumca informatiunile acestoru doue foi nu suntu esacte dovedesce impregiurarea, ca guvernulu din Bucuresci a denunciatu espeditiunile de arme si munitiuni, ceea ce nu aru fi facutu, cãndu armele aru fi fostu destinate pentru Romani'a.

Ministrulu reg. ung. pentru aperearea tierei a sositu luni, pe neastep-tate, cu trenulu de diminiã, la Sibiu, unde a petrecutu pâna sãr'a, cãndu

a plecatu se dice, spre Brasiovu. „S. d. Tageblatt“ de marti spune ca ministrulu a conversatu tempu mai îndelungatu cu comandantulu Bar. de *Ringelsheim*. Cuprinsulu conversatiunei nu se scie. Dara marti la 12 ore a plecatu de aici, cu trenu separat, batal. 1 din regimentulu 31 de infanteria spre Ciucu; de siguru ca plecarea stă in legatura cu afacerea din secuime.

Sciri private, colportate prin Brasiovu, spunu lucruri, cari departe de a desminti cele publicate in nr. trecutulu dupa „S. d. Tageblatt“, despre afacerea din secuime, afirnu ca in Kézdi-Vásárhely s'au intemplantu in dilele mai de curendu lucruri, pe cari nu le putemu serie, pâna nu vomu avé informatiuni mai esacte.

„Ellenör“, fóia oficiósa din Budapest'a, dimpreuna cu alte foi magiare, inca constata intreprinderile, pe cari le numesce „fára de minte“, si dice ca diu'a, in carea avé a isbucni deplorable'ncercare erá fipsata pe 28 Septembrie. „Ellenör“ adauge, ca cele 6000 puscii de sistemu nou, confiscate la Brasiovu, au fostu adresate vice-colonelului pensiunatu dela honvedi *Horváth* din Kézdi-Vásárhely si unui *Hermán Schwarz* din Kovászna si Miko-Ujfalu.

Pre cându, cum amu disu, numai cele dóue foi din Clusiu voru sa pravalésca intreprinderea cea nefericita in spatele româniloru, si tóte celelalte foi marturisescu lucrulu, precum este, suntu foi in Budapest'a, cari 'lu apróba. In privintia acést'a se distinge „Pester Journal“, care vaiera „natiunea“, ca entusiasmulu ei nu-i este de nici unu folosu, pentru-ca la celu dintâiu momentu, cându ea se misca, regimulu, politia si comand'a militara facu totu ce potu sa nadusiasca intreprinderea in germenii sei. „Nimic'a contr'a Rusiei — este parol'a in Vien'a si Colomanu Tisz'a este esecutorulu ei. Insémna-ti bine acést'a natiune! Nu-ti sângerá arpile de chisiti'a de feru! Dumeritoriulu teu este Colomanu Tisz'a. Séu te simti destulu de tare, cá Samson, sa clatesci colónele statulu si sa sdrobesci pe inimicii tei cu risiculu de a te inmormentá in derimaturile lui...“ si asiá in tonulu acést'a mai departe, accentuându ca conducatori au parásitu natiunea magiara, pentru ca asiá se poffesce in Vien'a.

O suma insemnata de petitiuni din Aradu, Oradea-mare, Satu-mare, H. M. Vásárhely, Muresiu Osiorheiu si Peciú, din comitatéle Ugocsa, Torna, Bihoru, Szolnok-Dobâca, Baranya, Odorheiu, Szabolcs, Hajdu, Heves, Bereg si Raab au sa se desbata in diet'a Ungariei. Tóte privescu cestiunea orientala si ceru cá politic'a esterna a monarchiei austro-unguresci sa impedece latirea puterei rusesci si sa sustiena întregitate Turciei.

In Berlinu a fostu primitu *Crispi*, presedintele camerei italiene, intr'unu modu demonstrativu. Presedintele camerei prussiane, de Beningsen a datu in 23 Septembrie unu prândiu stralucitu in onórea ospelii italianu, la care s'au radica toaste in termini caldurosi pentru armonia cea de-a pururea între natiunea germána si italiana. Unele diurnale sustienu, ca demonstratiunea acést'a este indreptata contr'a celor din Ungaria; altele, ca in contr'a Franciei.

In Franci'a este unu resboiu de manifeste. Dupa manifestulu lui MacMahon câtra alegatori, indreptatu contr'a radicalismulu, au aparutu altele republicane si unulu radicalu-socialistu. Intre cele dintâiu este unulu alu repusatulu Thiers care insista fórté caldurosu pentru republica.

Serbi'a sta inca la indoiala sa intre in actiune séu sa nu intre. Greci'a pare in tempulu din urma ce-va mai resoluta, inse nu se misca nici ea de pe locu. Unu nou factoru se aduce acum in combinatiuni de actiune in afacerile orientali. Acést'a aru fi Itali'a.

Budapest'a, 30/18 Septembrie.

Interesante si totu mai interesante devinu dilele in care traimu. Numai ca cuventulu séu notiunea: „interesatu“ capata unu coloritu, cáru o limba imbelsiugata de variatiuni in frase i-aru adauge si atributulu: „infricosiatu.“

Traiamu in sperantia, ca dupa multuósele conducturi cu tortie, bancheturi si câte tóte, in onórea turciloru, decorate cu iluminatiuni si bombardamente de ferestri, vom resuffá, celu putienu, vre-o câte-va septamâni. Dar' de unde? Scirile din secuimea transilvana vinu cu unu adevratu „interesantu infricosiatu“ sa ne desamagésca. Faptulu in sine credu calu veti cunósce mai bine, fiindu mai aprópe de isvoru. Din tóta purtarea diuareloru nóstre de aici se vede tendintia de a netedi, de a mitigá, ba unele au aerulu de a rostogoli tóta povar'a pe umerii româniloru si rusiloru. Din foile guvernului, dara mai vertosu din cele ce transpira printre cuvintele celoru dela guvern, se vede, ca nu e siaga; arme si munitiuni s'au confiscatu si guvernulu trebuie sa fia datu si de urma, adeca de isvorulu de unde isvorescu armele si munitiunea.

Se dice, ca afacerea e de a se reduce pâna la fiinti'a de fatia a lui *Midhat*-pasia, a exilatulu mare veziru, la Vien'a. Se mai dice, ca *Klapka* este in fruntea afacerii si ca scopulu este: formarea de legiuni ungueresci pentru turci, o invasiune in Romani'a, stricarea comunicatiunei armatelor rusesci cu Rusi'a si dupa darea mâinei cu unu corpu turcescu, care va face o esire pe la Silistri'a, atacarea armatei rusesci-române din dosu. Planulu nu erá reu cugetatu; insa e întrebarea ca in praca putea *Klapka* pune atâtea legiuni in picióre, cá sa-si esecute „salutarea“ ide'a?

Descoperirea acestei intreprinderi necualificabile, mi se spune ca s'a facutu mai întâiu la *Bucuresci*, de unde a capatatu ventu si guvernulu nostru. Diuarele nóstre spunu, ca descoperirea a facut'o, deodata, guvernulu nostru cu celu din *Bucuresci*. Nu garantezu de nici un'a din versiunile aceste, ci vendu simplu pre cum amu cumparatu. Atât'a sciu, ca intemplantu acést'a a fostu pentru guvernulu nostru un'a din cele mai penibile, a-siu puté dice consternatóre. Lucru firescu. Intemplantu acést'a este o pedépsa grozava pe guvernulu pentru marea si îndelung'a lui rabdare fatia cu resfatiaturile escesive a le magiariloru, de ore-ce ele punu, intr'unu modu fórté plasticu, punctulu desmatierei magiare pe i alu magiariloru, trambitati de cei mai loiali.

Asteptu cu nedumerire sa vedu ce descoperiri are sa ne faca oficiusulu „Ll.“ cáci promite. Mi se pare ca are sa peptene frumosu faptele si apoi sa le publice. Se vede ca si elu se sparie de ele si nu cutéza a le presentá publiculu in golatatea loru, de aceea ne mângaié, ca inca nu e tempulu pentru publicarea loru.

Atât'a mai lipsia guvernulu nostru. In dilele din urma avu o alta pacoste in parlamentu. Nu i se primí unu proiectu de materia juridica (procedur'a penala in afaceri bagatele) i se luá in nume de reu respunsulu la cele cinci interpelatiuni. Si acum veni ast'a-lalta.

Dupa datinile parlamentari guvernulu nostru aru fi clatinatu in temeliele sele, ba aru trebui sa se retraga si sa faca locu altui'a, care are încrederea nestirbita a majoritatiei parlamentari. In impregiurările de fatia inse este întrebarea, déca aru fi bine o schimbare de ministeriu? Eu nu sum unu adoratoriu a lui Tisza si cunoscu destule defecte ale gubernarei sele, insa acum nu potu tiené de salutaria o schimbare, pentru ca aru puté avé urmările: unu ministeriu ultraistu, séu unulu reactionariu si pro-

verbulu romanescu dice: „Dómne feresece de mai reu!“

Amu amintitu si cu alta ocaziune de popularitatea cea palita a lui *Andrássy* între magiari. De sórtea acéstui'a e legata si a lui Tisza si de a cestui din urma a cabinetulu ungurescu, cum este elu astadi. Legatur'a logica între fenomenele cele incurcate ale situatiunei nóstre o găsese omulu numai combinandu cele ce se intempla inlantrulu patriei cu cele ce se intempla afara de patria. *Andrássy*, unu factoru insemnatu in aliantia celoru trei puteri, a fostu si este pentru o stricta neutralitate din partea Austro-Ungariei. Póte ca pâna la unu punctu ore-care demonstratiunile ungueresci i au fostu binevenite, cá sa se póta apará de o actiune contr'a turciloru, in favorulu Rusiei. S'a incrediatu inse póte pré multu in energi'a ministrulu nostru de interne, cugetandu ca acést'a la tóta intemplantu, va fi domnulu situatiunei si escesuri nebunesci nu voru comite conatiunali si.

Nu se scie intru cátu e adevérata scirea, ca la întâlnirea dela *Salzburg* *Bismarck* aru fi staruitu pe lângá *Andrássy* sa vina Rusiei intr'ajutoriu — si ca *Andrássy* nu aru fi voitu. Cându aru fi adevérata scirea acést'a mai ca aru veni omulu a presupune, ca *Bismarck*, avé de pe atunci scirea despre ce i se pregatesce lui *Andrássy* in Transilvani'a si ca apelulu acéstui'a la stricta neutralitate va fi atacatu de conatiunali si. Cu alte cuvinte, *Bismarck* voi a pune pe ministrulu nostru de esterne intr'o situatiune cátu de dificila, intr'o situatiune, din care apelulu la neutralitate sa apara unu pretectu, prin care sa-si masceze tintu'a. Aliatulu *Bismarck* aru fi, in casulu acést'a, o teribilitate pentru *Andrássy*. Ácel'a séu ca aru lucrá alu inlocu prin altulu, séu cauta unu cusuru politicu spre a abdice la unu momentu bine alesu si binevenitu, fára multe ceremonii, aliantiei nóstre austro-ungare. Temerile aceste cam preocupa pe multi magiari, mai cu séma conservativi, si de aici se esplica, ca insusi *Apponyi* prinde manusi'a opositiunala de unde póte, adeca in parlamentu. O energia perseveranta, prin carea se va pune capetu tuturor nebunielor ungueresci, póte rehabilitá pe ministrulu nostru de esterne inaintea diplomatiei si atunci politic'a sea, cátu pentru Austro-Ungaria, va raportá ródele cele mai bune, cáci Austro-Ungariei i se va crutiá fincienele si sângele.

Pentru casulu de abdicere avemu motivulu intr'unu rivalu puternicu, care déca va promite mai multu in afacerile orientali: va veni cá alu patrula in aliantia séu pe noi ne va delaturá cu totulu din aliantia. Rivalulu acést'a este *Itali'a*. Puterea acést'a juna arméza din tóte puterile, retiene dela concentrările avute 80,000 sub arme: pe cându de alta parte presedintele senatulu italianu *Crispi* se preumbla bratiu la bracu diplomatii nemtiesci pre stradele Berlinulu si ridica toaste la bancheturi diplomatice.

O isolare politica a imperatiei, tocm'a in momentele cându are a se decide sórtea crestiniloru din orientu, aru fi de totu regretabila din multe consideratiuni.

Români judecati in Belgi'a.

„*Independintia belgica*“, publica urmatórea corespondintia din Poradim, cu dat'a de 11 Septembrie st. n.:

Amu asistatu la asaltulu in contr'a positiuniloru inaintate ale Plevnei.

Adi diminétia eramu in lagarulu românu, si permiteti-mi de a multiamí in acestu locu statulu maioru alu armatei principatulu de tóta grab'a si bun'a-vointia ce pune in serviciulu corespondentiloru. Ací reprezentantii presei suntu óspetii statulu maioru; ei

nu au sa se ocupe nici de locuinte nici de mâncare; intendentia militara romána ingrijesce cu imbelsiugare de tóte trebuintele loru. Eramu dar' adi diminétia la *Verbitz'a*. Foculu bateriiloru, care tienuse neintreruptu de trei dile si cu o violintia estrema, incetase in reversatu de diori cá prin farmecu. Liniscea cea mai absoluta domniá pe platonulu, unde se aflá lagarulu si in miculu sat *Verbitz'a* intiesiatu de trasuri de munitiuni si altele. Mi se spuse ca avant-posturile turcesci erau la dóue kilometri. Din nefericire nu puteamu sa me asicuru prin mine insumi; erá atátu de întunericu încátu positiunile turcesci erau cá si infasiurate intr'o cétia grósa, abiá se distingeau lucrurile la diece pasi inaintea sea. Cadea o mica plóie fina si glaciala care trebuí se strapunlia pâna la óse vedetele de calarasi strabatendu orizontulu cu carabin'a in mâna. Cu tóte acestea, caus'a intreruperei momentane a bombardamentulu nu erá acésta temperatura defavorabila. Adevératulu motivu e ca ataculu lucrâriloru esteriore ale Plevnei fusese ficsatu pentru acea di si se recomandase liniscea cea mai absoluta spre a deconcentrá pe turci. Colónele de atacu fusese formate de diminétia. Prim'a din aceste colóne, compusa de unu regimentu de dorobanti si de unu batalionu de venetori, spriginite de dóue baterii de artileria, trebuí sa atace frontulu marei redute dela *Griviti'a*, situatu pe o crésta inaintea Plevnei. O alta colóna, compusa pe jumetate de români jumetate rusi, trebuí sa iá aceia-si reduta pe la spate.

Sa urmâmu colón'a dintâiu, care avea positi'a cea mai interesanta. Generalulu *Cernatu*, care a parasitu ministeriulu de resbelu, conduce in persóna miscarea. Eata drumulu ce trupele au sa percurga spre a ajunge inaintea positiuniloru turcesci: trebuie mai întâiu sa scobóre platoulu pe care se afla lagarulu dela *Verbitz'a*, apoi se suie o alta colina situata mai in faci'a platoulu si a cáru cresta este încoronata de spaimentatóre lucrâri de zidaria, armate cu mari tunuri de asediu. Dorobantii si venatorii defilau usioru printre ierbile inalte, maracini si câmpiele de porumbu. Aceste plantatiuni, cari se întindu la unu kilometru si jumetate aprópe de positiunea turca, contribuie multu a mascá ataculu colónei care se aduna incetu. Generalulu *Cernatu* stá liniscitu la usi'a cortulu seu; elu vede defilându pe dinainte-i companiele un'a câte un'a si primesce comunicările ajutóreloru sele de câmpu care 'lu asigura ca preparativele se esecuta cu o precisiune matematica. Faptulu e ca toti acesti soldati, infanteria de linie séu armata teritoriala, inaintau cu acelu pasu cadentiatu, solidu si plinu de hotarire pe care l'amu observatu la ei cându veneamu dela tirulu de prin vecinatatile *Calafatulu*, dar', ceea ce e mai bine câte-odata, erá nepasarea in faci'a pericolulu.

Erá aprópe sa-mi schimbu impresiunile in acésta privintia cu unu oficieru, cându totu deodata ajunse pâna la noi sgomotulu unei vii impuscaturi si strigate. Atunci fu impregiurulu cortulu generalulu unu momentu de surprindere nedescrictibila si de emotiune. Nu se intielegea nimicu din aceste strigate si lovituri de focu. Sgomotulu veniá din stâng'a nóstra. Ordinele fusese ele reu date, reu intielese? Erá hotaritu cá, pâna la trei ore, sa se observe cea mai absoluta tacere, si cu tóte acestea lupt'a la stâng'a nóstra erá inceputa. Generalulu catá inca sa esplice intielesulu acestei impuscaturi premature, cându unu ajutoriu de câmpu rusu ajunse ostentitu.

Scire rea: Turcii, preveniti de spionii loru de miscarile nóstre, o luase mai nainte si se aruncase asup'a avant-posturiloru rusesci din partea despre *Radisevo*. Acést'a erá esplicati'a acéstui focu de puscii, a cáru violintia se

marea și se apropiă din minutu în minutu. Ce eră de facutu? Cėti'a ne împedică de a vedea ce-va.

Inimiculu ieseia elu cu hotarire din intaririle sele spre a luá ofensiv'a, séu erá vorb'a numai de tiraliori? Cu neputintia de a scí ce-va. Nu mai erá decâtu o cale de luatú: a grabi ataculu din parte-ne spre a nu fi atacati și surprinsi cei dintâiu.

Acést'a se și hotari. Erá 12 óre cându primele lovituri de focu erau schimbate. Inainte cu o óra, cele din urma companii ale regimentulu 13 de dorobanti treceau pe dinaintea nóstra, cu pasi repedi, spre a merge sa iá positiuni.

La ór'a unu și unu sfertu, generalulu erá elu insusi pe calu și sburá la cele dintâiu renduri.

Nu potú sa vé spunu ceea ce simtii eu atunci. Trupele nóstre inaintau. In spre partea intaririlor turcesci nu se diarea nimic. Afara de ecoulu slabu alu impuscaturei staruitóre dela aríp'a nóstra stânga, de pe la Radisievo nu se audiá nimic. Și cu tóte acestea, nu mai erá de facutu ilusiune: turcii erau in fati'a nóstra la dóue chilometri celu multu. Acésta tacere erá spaimentatóre, oribila, și eu amu petrecutu acolo câte-va minute care 'mi parura óre, intr'o nelinisece strapundietóre.

Cėti'a se subtiase incetu și, pe la 2 óre, se taiase in dóue permitien-du ne sa vedemu fórté distinsu, pe crést'a inaltimei opuse colinei nóstre, parapetele negre ale redutei. Pe povârnișulu care duce acolo erá o miscare extraordinara. Erá cá și o mare cenusia.

Pre câtu eu priveamu, vedeamu plecându-se părțile superióre ale plantelor și arbusiorilor. Erau trupele nóstre cari mergeau printre ierburi. Trupele pareau ca se suie continuu, continuu. Ele inaintau incetu, dar' inaintau.

Putienú câte putienú, miscarea se comunicase ultimelor renduri de plante, la siese séu siepte sute metri aprópe de parapetulu redutei, pâna unde se intindu unu feliu de buruieni. Acolo, pe acestu micu spatiu, trebuiá sa primésca tiner'a nóstra armata botezulu focului, botezu, vai! fórté sângerosu.

Abiá cei dintâiu tiraliori au trecutú marginea câmpurilor de porumbu, și iéta ca doi, trei, patru, mici nori de fumú aparú la orizontu. Eata diece, apoi dóue dieci. Numai e midilocu de a numerá, ei se suie in aeru cu sutele, cu miele și dupa câte-va minute, totu frontulu parapetulu dispare intr'unu noru desu de fumú. Acést'a e cá o masa alba pe care vedemu detasându-se lini'a trupelor. Lucru singularu, tiraliorii nostri in locu de a îndreptá puscile lorú in susu, in partea redutei, paru ca tragu in laturi și spre pamentu, cá cum ochiau in josu; in locu de a alergá spre reduta, 'i vedemu afundându-se, cá se dicu astfelu, sub pamentu cá cum scoborau unu micu povernisiu. In acela-si timpú, unu imensu noru de fumú isbucni; nu ne explicamu bine ceea ce se petrecea. Apoi, dupa câte-va momente numai e midilocu de a mai distinge cev'a de câtu multu mai josu, pe scoborișulu colinei unde diarimu grupe cari se scoború in graba. Acesti'a erau raniti.

Prin cei dintâiu râniti cari ne vinu amu pututu noi sa ne damu contu de ceea ce se petrecuse.

La 300 metri aprópe de reduta, se intinde o vale adâncá care trebuie trecuta, adeca care trebuie scoborita și urcata. In acésta vale turcii au facutu galerii, unde tiraliorii lorú, comodu și tare asediati, au asceptatu pe asaltatori. „Ei au datu unu focu teribilu asupr'a trupelorú nóstre, 'mi dise unu ofitieru ranitu.“

Pe cându eu convorbiamu cu acestu bravu care a caditu intre cei din inteiu sosescu noi raniti, toti facendu parte din primulu batalionu din regimentulu 5 de linie. Perderile acestui regimentu trebuie sa fie enorme.

Me sui la observatorulu meu. Lupt'a continua. Din tóte părțile redutei plecu verteje de fumú. Focurile incercisate trebuie sa faca spaimentatóre goluri in vale.

Omenii continua a dispere pe povarnișulu inclinatú ce nu putemu vedea, déru nu reaparú de partea ceea-lalta. Este oribilu de a cugetá acolo. O trista noutate sosese generalulu Cernatu; unulu din cei mai distinsi ofitieri din armat'a româna, comandantulu Siontiu, a fostu lovitú de unu glontiu aruncându-se in capulu soldatilorú sei spre reduta. Se adauga ca numerulu ofitierilorú morti și raniti este enormu. Acum suntú aprópe trei óre. Este mai multu de o óra de cându s'a inceputu lupt'a.

Generalulu trimite dóue noi bataliône de dorobanti spre a sustine asaltulu. Numai erá mijlocu de a renunțiá la elu; la stâng'a nóstra, ceea-lalta colóna rusu româna se silea de a luá redut'a pe din napoi, și din simultaneitatea atacului depinde succesulu.

In acestu momentu, amu pututu eu sa judecu curagiulu de care e capabilu soldatulu. Ei s'au aruncatu inainte cu o furie iresistibila. Foculu turcilorú devenea din ce in mai tare. Prea bravi din parte-le, ei se suiau pe parapetu spre a trage mai siguru. — Contr'a escarp'a din lungulu partii inferióre versa mii de glontie.

Ei bine, acesti sermani tierani români cu hainele lorú usate și cu bonetulu lorú împodobitu cu pené de curcani pe capu, ei pe cari 'i au insultatu adesea, au probatu ca sciau sa móra, déca nu sa invinga, și ca prin vinele lorú curge sângele vechilorú daci.

Cu unu aventu de necredintu, ei s'au aruncatu in acésta vale a mortii, respinsi, sfârimati, decimati de foculu mortalu alu unui inimicu acoperitu, déru ne dându inapoi cu unu degetu macaru, ne hesitându nici o datá, revenindu fára incetare la siarje spre a lasá vai! inapoi siruri de morti și murindi. Au fostu acolo fapte de eroismu pe cari nu le a-si putea povesti. Spre a nu 'si lasá pe ranitii lorú sa cadia in mânilé turcilorú, amu vediutu brancardieri de ai Crucii rosii, mergendu sub o plóe de glontie și adunându pe acei nenerociti in locuri mai putienú espuse.

La patru óre, Verbitza numai erá de câtu unu vastu spitalu; ranitii erau cu sutele. Trebuira transportati spre Nicopolu pentru cá sa faca locu altor'a!

La cinci óre, parasii acestu locu de desolatiune spre a merge la Poradin cá sa afu rezultatulu atacului turcilorú asupr'a arípei stângi. Statulu maioru erá fórté nelinistitu. Se prepará unu alu treilea atacu pe intemplate, cáci nu se audise impuscatura de ceea-lalta parte a colinei. Si cu tóte acestea tóte precautiunile fusese luate, tóte ordinele date pentru unu atacu impreuna. Regimentulu de linie și dóue bataliône de dorobanti, adeca abiá trei mii ómeni, erau singuri in lupta cu acésta reduta asiá de bine aperata.

Aci la Poradin numai, unde e instalatu de adi cuartierulu generalu alu marelui duce, amu aflatu ca ataculu remasese partialu si cá nu reusise. Lucru absolutu neexplicabilu, ficsându planulu de batae, se comisese o gresiala din cele mai grave. Se credea ca erá numai o reduta pe crést'a colinei, și erau dóue, despartiete din o departare de 250 metri aprópe, astfelu a dou'a colóna de atacu creându ca cade pe partea din napoi a redutei pretinsa unica, pe cându cea dintâiu colóna atacá frontulu, cadiause pe frontulu unei alte lucrári. Nu amu calitatea a aprecia intinderea unei ast-felin de erori și nu sciu, déca militarii de profesiune o voru condamnă absolutu, déru faptu e ca acésta eróre a costatu viétii a mii de ómeni.

Maiestatea Sea imperatulu reveni

in data in câmpulu de batae; elu fu insotitu de printiulu Romaniei. Acest'a primi felicitările cele mai caldúrose pentru bravur'a desfasurata de trupele sele. Faptulu e ca atitudinea acestei vigurose armate a fostu admirabila. Déru cu ce pretiu a cumparatu Romania admirati'a ce va avea Europ'a pentru ea?

Eu nu voiu sa credu inca rapórtetele din prim'a óra: ele suntú prea alarmate! Totu-déun'a se esagerédia perderile in primele momente. Déru câte familii voru fi mâne in doliu la Bucuresci!

Correspondintie.

Fenesiu, 10/22 Septembre 1877.

(Fine.)

In anulu acest'a in sa ide'a de magiarisare a inceputu a se incorporá si pe aici. Observându oficiulu comunalu — pre bas'a decretulu amintitu — in preliminarulu din anulu acest'a n'au mai introdusu dreptulu de cárcimaru fára in sa de a-si fi ajunsu scopulu, cáci autoritátile supreme politice au provocatu oficiulu comunale cá si dreptulu de cárcimaru sa-lu puna intre perceptiunile comunei și din rubric'a „Observarilorú“ sa lase clausul'a de fondu scolasticu. Oficiulu comunale s'au supusu acestei decisiuni și pentru anulu 1875 și 76 au si urmat'o, dar' banii cu mari necadiuri și lupte i-au administratu fondurilorú scolare.

Impregiurarea acést'a a datu nascere la cestiunea de controversa: óre dreptulu de cárcimaru in realitate este fondu comunalu séu scolasticu. S'au desteptatu si autoritátile competente bisericesci respective scolare și observându ca esistintia fondurilorú se póte periclitá au intrevinitu la comitatu, de unde s'au recunoscutu dreptulu de cárcimaru de proprietatea nedisputavera a numitelorú fonduri scolare.

Pe bas'a acestei resolutiuni comitatense, pre bas'a dreptulu privatu, a statutulu orgânicu și a art. de lege 36 din 1868 și 18 din 1871, cari oferu nu numai confesiunilorú dar' si intrunirilorú și privatilorú dreptulu de a infiintá institute de cultura și a le administrá liberu atátu isvórele de subsistintia, câtu și instructiunea cea din urma, pre lângá suprem'a inspectiune a statulu, oficiulu protopopescu a ordinaru licitatiunea dreptulu de cárcimaru de 3 luni alu numitelorú comune pe 30 Augustu st. v. și despre acést'a — din politetia dar' mai tare credu, cá se pipaie vén'a egalitátiei celorú dela política — au incunosciintiatu și pre dlu pretore Molnár Samu (Morariu Samuilu), care cá legistu nu prea de frunte in cestiuni de óre-care *importantia magiara* precum este si cea de fatia, a cerutu deslusiri dela comitatu, de unde firesce 'si iá plat'a convenita (infruntare). Oficiulu comitatensu firesce pre bas'a motive-lorú de dreptu create de elu insusi, se pune si resolvéza cestiunea cam in modulu urmatoriu in sa superficialu: Din preliminarulu comunelorú este evidentu, ca dreptulu de cárcimaru este proprietatea esclusiva a comunelorú (dupa ce a demandatu sa lase clausul'a de fondu scolasticu) și prin urmare fondulu scolaru dimpreuna cu dlu prot. n'au nici unu amestecu; la casu in sa cându fondurile scolare pre bas'a vre-unui documentu dela locurile mai inalte (oru dice ca decretulu dela gub. Crenneville nu este intaritu de regele incoronatu) 'si aróga dreptu, nici atunci protop. nu are de a se mestecá; deci ordinéza: ca déca se va presentá protop. si va intreprinde licitatiunea sa-lu indrumeze oficiulu comunale *acasa*, spunendu-i ca protop. sa-si ispravésca ale bisericeii si trebile administrative sa le lase pe mân'a lorú.

Comunicatulu oficiulu pretoriale in sa n'au aflatu pre dlu protopopu

acasa, cáci tocmai in intervalulu acest'a pornise pentru de a esecutá licitatiunea anuciata pre 30 Augustu st. v., in care di se și presentá mai intâiu in comun'a Fenesiu, unde fu intempinatú de judele de acolo si celu din Presac'a, cari ambii in numele pretorelui cam in sensulu resolutiunei oficiulu comitatensu, in sa in termini mai constitutionali (szólgabiraesci) protestara in contr'a intreprinderii dlu prot. si-i interdisera licitatiunea.

Dlu prot. — fórté naturalu — nedispunendu de fortia s'au supusu acestui mandatu szólgabiraescu, a luatú in sa protocolu despre acestu actu . . . si a facutu pasii necesari atátu la forurile competente bisericesci, câtu și la cele politice. Resultatulu de pâna acum e, ca pretorele s'a tienutu strinsu de licitatiunea anuciata de elu pre 9/21 Septembre pre carea a si esecutat'o in diu'a aceea.

Ce se va mai intemplá de aci inainte, adeca ca ce resultatú va obtiené oficiulu protop. in urm'a pasilorú intreprinsi in contr'a dispositiunilorú oficiulu comitatensu nu voiu intárdiá a-lu aduce la tempulu seu la publicitate.

Eata echo apelului de infratire. Eata cum ne iubescu magiarii. Eata unde stámu cu legile cele liberale, si in ce modu misteriosu voiescu magiarii a ne atrage simpathia și infratirea; eata in fine cum apera ei interesele patriei.

Domnii dela putere nu se multiamescu cu aceea, ca ne-au eschisu mai cu totulu de pre terenulu politicu, ei ne invidiéza ceea ce cu putienú mai inainte au aflatu de bine a ne dá, adeca constitutiunea bisericésca și chiari drepturile ce ofere legea scolastica din 1868 și 1871. — Uniculu terenu de activitate publica de devoltare și esistintia nationala, terenulu bisericescu și scolasticu este astadi obiectulu atacurilorú din partea puternicilorú dilei. Sa nu uite in zelulu lorú ca românilu erediesce dela stramosii sei insusirea „ca tiene minte“ — si sa nu desconsidere o lege nestramutabila fisica și morala ca ori-ce actiune provóca reactiune mai curendu séu mai târdiu.] D.

Varietâti.

* *Semnu de recunoscintia.* Studentii români dela gimnasiulu de statú de aici, condusi de Directorulu lorú, au depusu dumineca in 18 Septembre pe mórmentulu Marelui archipastoriu, Archiepiscopu și Metropolitu Andreiu Siagun'a, o frumósá cununa, cu inscriptiunea (pe pantlici): „In memori'a nemuritoriului PARINTE Andreiu Siagun'a. — Studentii români dela gimnasiulu de statú in Sibiu, 1877.“

Cunun'a se pastréza pâna la terminarea monumentulu in biseric'a cea mare din Rasinari, lângá care se radica monumentulu, sub care zacu ramasitele pamentesci ale nemuritoriului barbatu.

(†) P. Protopresbiteru Ioanu Patiti'a a reposatu in 18 Septembre a. c. la Campeni in etate de 71 ani. Inscintiarea mai pe largu in nrulu viitoriu. Si pâna atunci dicemu venerabilulu Protopresbiteru, preotu si tata de familia: Fia-i tierin'a usióra!

* *(Amesteculu unui pretoru in afaceri curatu bisericesci).* Din comun'a Lapusnicu, cottulu Severinului, ni s'a tramisu spre publicare o corespondentia, din care estragémú urmatórele: Conformu hotaririi Ven. Consistoriu din Caransebesiu dto 4 Aug. a. c. Nr. 562 B., P. protopopu I. Stefanovicu impreuna cu preotulu N. Gontia si presidentulu comitetulu biser din aceea comuna aveau sa faca investigatiune in contr'a unorú preoti G. pe temeulu unei acuse. Neputenduse ispraví tóte inainte de prândiu, se decise continuarea investigatiunii pe dupa amédi. Investigatiunea se continua in buna ordine in fati'a po-

porului, cându eata sosese în scôla, unde se tienea investigatiunea, pretorele cercului Bozovicu, Anton Szabó, împreuna cu argatii sei și cu doi preoti inculpati și întréba pre presidentulu, „ce este aici!“ Presidentulu a respuns, ca „este investigatiune esmisa din partea ven. consistoriu“. Pretorele a cetitu apoi ordinatiunea consistoriala din cuventu în cuventu și în sfersitu a incrunțatu ochii dicendu: „In numele legi ve provocu pre toti cei de fatia, cá numai decátu sa terminati cu investigatiunea și sa ve departati de aici!“ Acésta purtare cu totul ilegala din partea pretorelui, care nu are nici unu dreptu a se amestecá în afaceri curatu bisericesci, — a produsu o mare indignatiune între poporulu adunatu.

* * *Mijlocu în contr'a taciunelui*.
Dlu G. Aiteanu, jude comunalu în Heghigu ne-a tramisu spre publicare urmatóarele:

„Fiindu tocmai tempulu sementului, și sciindu daun'a ce o au economii nostri prin taciunele ce se face în grâu, 'mi tienu de detorintia a aduce la cunoscentia tuturoru ce voru sa scie, ca mijloculu celu mai siguru de a scapá de taciune este pétr'a veneta amestecata cu sare și topita în apa.

Quantitatea e urmatórea: La 1 galéta de grâu (64 cupe = 92 litre) trebue 16 dgr. pétra veneta, 6 dgr. sare; acestea sa se topésca într'o cupa de apa și cu ap'a aceea apoi se stropește într'unu vasu gráulu menitu spre a-lu semaná și se amesteca bine, cá sa se imparta ap'a în totu gráulu. Operatiunea acést'a se face in sa numai în dimineti'a, cându vrea omulu sa samene.

Cei ce nu se au cu mesurile susu pomenite sa puna 6 linguri de pétra veneta și 2 linguri de sare. Acestea pisate meruntu se topescu în apa“.

Consintim, in sa nu intru tóte cu ceea ce ne impartasiesce dlu Aiteanu asupr'a manipulárei cu pétr'a veneta. Mai întâiu observámu, ca nu întiegemu, încátu sarea este menita sa contribue și ea la sterpirea taciunelui. Dupa esperintiele culesse de chemisti, pétr'a veneta (vitriolulu de arama) este o materia destulu de puternica spre a omori pulberea taciunósa ce se afla alipita de grauntie. Prin urmare sarea este de prisosu. Operatiune in sa și se face astfelu: Sementi'a se amesteca cátu mai deopotriva cu pétr'a veneta disolvata în apa, apoi remâne gramada în cursu de vr'o 24 óre, asiá cá pétr'a veneta sa aiba cându strabate și nimici taciunele din giurulu grauntieloru. La 1 hectolitra sementia ajungu 12—16 litre apa, în care s'a fostu disolvatu nu mai multu de 80 grame pétra veneta.

Redact.

Burs'a de Viena.

Din 21 Septembrie (3 Oct.) 1877.

Metalicele 5%	64 35
Imprumutulu nat. 5% (argintu)	66 90
Imprumut. de statu din 1860	111 25
Actiuni de banca	849 —
Actiuni de creditu	218 50
London	116 90
Argintu	104 —
Galbinu	5 59 1/2
Napoleonu d'auru (poli)	9 38 1/2
Valut'a nóua imperiale germána	57 75

Nr. 246.

Concursu.

Care se escrie prin acést'a, pentru ocuparea statiunei invetiatoresci, devenita vacanta, în comun'a bisericesca gr. or. din Coman'a inf. protopresbiteratulu tractului Fagarasilui I. cu terminu pâna la 28. Septembrie a. c.

Emolumentele suntu, salariulu anualu cu 200 fl. v. a. în bani gat'a solvindi din cas'a comunala, în 4 rate regulatu,

Cum si 8 fl. v. a. cá bani de cartiru. Concurentii voru avea a-si asterne suplicele loru bine instruite, conformu preseriseloru statutulu organicu la subscrisulu oficiu protopresbiteralu, pâna la terminulu mai susu insemnatu; cei cari voru sci cantárele, și tipiculu bisericeii, se voru preferá. —

Fagarasiu 28 Augustu 1877.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Petru Popescu
protop.

3—3

Concursu.

La scól'a norm. capitala gr. or. din opidulu Resinari a devenitu unu postu de invetiatoriu vacantu.

Pentru intregirea acestuia se escrie concursu pâna în 2. Octobru a. c. cal. vechiu.

Emolumentele impreunate cu acestu postu suntu:

1. Unu salariu anualu de 350 fl. v. a. platibilu în rate lunare antecipative.

2. Relutu pentru lemne și cartiru 60 fl. v. a.

Dela concurenti se cere sa fi studiatu celu putinu gymnasiulu inferioru și cursulu pedagogicu-theologicu, și sa aiba sciintia de cantárele și tipiculu bisericescu.

Cei cu calificatiune mai buna se voru preferá.

Concursele sa se adreseze la comitetulu parochialu în Resinari.

Resinari în 1. Septembrie 1877.

In contielegere cu Comitetulu parochialu.

I. Popescu
prot. și inspect. districtualu de scóle.

3—3

Nr. 107 — 1877.

Concursu.

Pentru ocuparea functiuniloru invetiatoresci dela scólele confessionali gr. or. din comunele: Ocn'a-Sibiului, — parochi'a inferióra, — Magu și Dobârc'a, în ppresbiteratulu Mercurei, se escrie concursu cu terminulu 29 Septembrie 1877.

Emolumentele acestoru functiuni suntu:

I. Pentru Ocn'a: 200 fl. v. a. cartiru și lemne de focu.

II Magu: 100 fl. v. a. cartiru și lemne

III. Dobârc'a: 150 fl. v. a. și lemne de focu.

Doritorii de a ocupá vre-un'a din functiunile de susu sa-si astérna ofertele d-loru, instruite conformu legi, subsemnatulu oficiu pâna la terminulu indicatu și sa tiena strana în vre-o dumineca séu serbatóre în biserica parochiei unde voiescu a competá.

Mercurea, 8 Septembrie 1877.

Oficiulu ppresbiteralu gr. or. alu Mercurei.

I. Drocu,
administr. protop.

3—3

Nr. 265 — 1877.

Concursu.

La scól'a poporala, confessionala din Vidr'a de susu, protopresbiteratulu Zlatnei superióre se escrie concursu pentru o statiune de invetiatoriu cu unu salariu anualu de 250 fl. v. a., cartiru în edificiulu scólei 2 odai, și lemne de incalditu.

Doritorii de a ocupá acésta statiune au a-si tramite petitiunile loru prevediute cu documentele recerute în „stat. org.“ pâna în 30. Septembrie st. v. a. c. la subsemnatulu oficiu protopopescu.

Câmpeni, 7 Septembrie, 1877.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Ioanu Patiti'a m. p.
protopopu

3—3

Ad Nr. 28. — 1877.

Concursu.

Pentru ocuparea vacantei parochii de clas'a III-a Rip'a-Rimetiului în

protopresbiteratulu Albei-Iuliei cu care suntu impreunate urmatóarele emolumente:

1. Dela 56 familii cáte o di de claca.

2. Dela 56 familii cáte o ferdela de grâu de primavéra,

3. Pamenturi aratóre și de fenatiu 8 jugere 1495 0.

4. Un'a gradina cu pomi; și

5. Venitele stolare indatinat.

Tóte acestea emolumente computate în bani dau o suma de 370 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá acést'a parochia, se-si astérna petitiunile sele instruite în sensulu stat. organicu la subscrisulu pâna în 9 Octobru a. c. cându va fi si alegerea.

Alb'a Iuli'a 12. Septembrie, 1877.

In contielegere cu comitetulu parochiale.

Alecsandru Tordasiu m. p.
ppresb. gr. or. de Alb'a-Iuli'a.

3—3

Concursu.

I. La scól'a confessionala gr. or. din Porcesci, în ppbiteratulu Sibiului II este de a se ocupá:

a) unu postu de invetiatoriu cu salariu anualu de 200 fl. v. a;

b) altu postu de invetiatoriu totu la aceeași scól'a cu salariu de 120 fl.

Ambiloru invetiatori li se va dá si locuintia acomodata si lemnele necesarie pentru incalditu.

II. La scól'a confessionala gr. or. din Talmacelu totu din ppbiteratulu susu-numitu este de a se ocupá unu postu de invetiatoriu cu salariu anualu de 130 fl. v. a. Invetiatoriulu va avé locuintia si lemne de incalditu.

Doritorii de a ocupá unulu séu altulu din posturile susu dise voru avé a-si inaintá documentele prevediute în statutulu organicu la subsemnatulu inspectoratu de scóle celu multu pâna la 23 Septembrie st. v. a. c.

Sibiui, 10 Sept. 1877.

In contielegere cu comitetele parochiale resp.

I. Popescu m. p.
prot. și inspect. district. de scóle.

3—3

Nr. 263 — 1877.

Concursu.

Pe bas'a bugetulu preliminaru pre anulu 1877/8 din partea adunarei gen. a Asociatiunei tranne, ténute în Blasiu la 5.—7. Augustu a. c. sub Nr. prot. XXXV. și XXXI. se publica prin acést'a concursu la urmatórielle stipendia:

1. La unu stipendiu de 60 fl. v. a. destiatu pentru unu gimnasistu, din fundatiunea Galliana, cu aceea observare, ca conformu litereloru fundationali, la obtinerea acelu stipendiu, ceteris paribus, va avé preferintia acelu concurent, carele va dovedi în modu demnu de credintia, cum-ca se trage din famili'a fundatorelui, și anume din famili'a: „Popu și Antonu.“

2. La 2 stipendia de cale 70 fl. pentru 2 teneri, cari cercetéza scól'a comerciale inferióra.

3. La 4 stipendia de cáte 60 fl. 4 ascultatori de pedagogia.

4. La 2 stipendia de cáte 60 fl. pentru 2 elevi dela vre-o scól'a de agricultura din patria.

5. La unu ajutoriu de 20 fl. destiatu pentru unu gimnasistu ori realistu, din fundatiunea repausatulu studiosu de a V. clase gimn. Emiliu Dionisiu Basiat'a Matiu Dembulu din Abrudu, cu aceea observare, ca conformu litereloru fundationale, la obtinerea acestui ajutoriu voru avea preferintia studentii eminenti, nascuti în muntii apuseni ori în fostulu districtu alu Naseudului.

Terminulu concursulu se defige pre 25. Octobru 1877. c. n.

Concurentii la amentitele stipendia au sa-si substérna incóce concursele loru pâna la terminulu susu-indigitatu, prevediute cu atestatulu de botezu și de

paupertate cum si cu testimoniulu de pre semestrulu alu II-lea alu anulu scol. 1876/7; iér concurentii la stipendiale de sub p. 4. în speciale, sa dovedésca, cum-ca au absolvatu celu putienu scól'a elementaria, cum si ca se pricepu în genere la portarea economiei, dupa cum aceea e indatinata în tiér'a nóstra, pre lánge aceea, sa fi ajunsu alu 16-lea anu alu etatiei.

Din siedinti'a ordinaria a comitetulu Asociatiunei transilvane, ténuta în Sibiui la 15. Septembrie 1877.

Iocobu Bolog'a
v.-presiedinte.

3—3

pentru secret. II.
I. V. Russu.

Nr. 115 — 1877.

Concursu.

Pentru intregirea parochiei greco-orient. Fauresci, în protopresbiteratulu Cetatiei de pétra, cu concessiunea preavenerabilulu consistoriu archidiece-sanu din 1-a Iulie a. c. 1562 B. se escrie concursu cu terminu pâna la 9 Octobru a. c.

Emolumentele suntu:

1. Dela 100 familii cáte un'a ferdela cucuruzu sfármatu și un'a di de lucru.

2. Portiunea canonica: (eclesi'a vechia:) 2 jugere 800 0.

3. Folosirea cimenterulu și a mosiei dela Gipsea numita, 9 jugere aratoriu și fenatiu.

4. Stol'a statorita de sinodulu protopopescu în 1872.

Tóte acestea computate în bani, dau unu venitu anualu de 402 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá acésta parochia au a-si asterne petitiunile loru instruite în sensulu stat. org. la subscrisulu oficiu prot. pâna la terminulu mai susu indicatu.

Carpenisiu, 13 Septembrie, 1877.

In contielegere cu comitetulu parochialu

Ioanu Siovrea m. p.
adm. prot.

2—3

Nr. 82 — 1877 adm. prot.

Concursu.

Pentru ocuparea parochiei vacante Branisc'a în protopresbiteratulu Iliei-Muresiene, prin acést'a se publica concursu pâna la 9. Octobru 1877 st. v. în care di se va tine si alegerea.

Emolumentele suntu:

a) casa de locuintia dimpreuna cu curte și gradina;

b) dóne pamenturi aratóre de 4 jugere cu venitu anualu de 50 fl. v. a.

c) dela 114 numeri cáte o ferdela de cucuruzu în bómbe de cucuruzu;

d) cáte un'a di de lucru fia-care numeru parte cu palmile, parte cu vitele;

e) venitele stolari indatinat; cari tóte computate în bani facu suma de 481 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá acésta parochia au a-si asterne concursele loru instruite conformu despositiuniloru statutulu organicu la subscrisulu pâna la terminulu susu indigetatu.

Gurasad'a în 13 Septembrie, 1877.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Alecsiu Olariu m. p.
adm. prot.

2—3

Rectificare. În Nr. 69 alu „Tel. Rom“ publicânduse colect'a de obiecte pentru ranitii ostasi románi, trámise prin d-lu Dariu Puticiu din Lipov'a s'a fostu pusu dela soci'a lui Georgiu Mateiu 50 dgr. scame.

Acum în urm'a reclamulu viu a rectificá: ca d-n'a Sid'a Mateiu — a carei'a nume nu mi s'a fostu comunicatu — a contribuitu 1 chil.gr. de scame și 10 trian-gule, cari cu transportulu din septemán'a trecuta s'a si tramisu la destinatiune.

Sibiui 16/28 Septembrie, 1877.

Iudit'a Macelariu
colectanta.